

1.

V Bruselu dne 6.11.2019
COM(2019) 565 final

**ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ, EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU A VÝBORU REGIONŮ**

**o provádění doporučení Rady o podpoře zdraví upevňující tělesné aktivity ve všech
odvětvích**

1. ÚVOD A SOUVISLOSTI

Doporučení Rady o podpoře zdraví upevňující tělesné aktivity (HEPA) ve všech odvětvích (dále jen „doporučení Rady“)¹ přijaté v listopadu 2013 vyzvalo Komisi, aby každé tři roky podala zprávu o jeho provádění a přidané hodnotě. První zpráva o pokroku byla zveřejněna v prosinci 2016 a týkala se období 2014–2016². Jedná se o druhou zprávu vztahující se na období 2017–2019.

Sport a tělesná aktivita přispívají k tělesnému, duševnímu a sociálnímu zdraví, zvláštní průzkum Eurobarometr o sportu a tělesné aktivitě z roku 2018³ však ukazuje, že příliš mnoho lidí v EU nedosahuje minimální úrovně tělesné aktivity, kterou doporučuje Světová zdravotnická organizace (WHO). Doporučení Rady má tento problém řešit. Provozování sportu a tělesné aktivity se liší jak podle věku, pohlaví, úrovně vzdělání a sociálněekonomického zázemí, tak i mezi jednotlivými zeměmi, což naznačuje, že chování mohou ovlivňovat vnitrostátní politiky a pokyny. Doporučení Rady členské státy EU vybízí, aby vypracovaly vnitrostátní strategie a akční plány na podporu tělesné aktivity, které zahrnují všechna příslušná odvětví, mimo jiné i oblast sportu a zdraví. Rovněž je vybízí k úzké spolupráci mezi sebou navzájem a s Komisí prostřednictvím pravidelné výměny informací a osvědčených postupů.

Tento přehled provádění doporučení Rady ukazuje pozitivní vývoj, včetně přijetí řady nových politik, zlepšení meziodvětvové spolupráce na vnitrostátní úrovni a intenzivnější přeshraniční spolupráce.

2. METODA

Doporučení Rady ve své příloze obsahuje soubor 23 ukazatelů (dále jen „rámec monitorování“), které se používají ke sledování pokroku dosaženého v členských státech v oblasti politik na podporu HEPA a k vyhodnocení úrovně tělesné aktivity. Ukazatel se považuje za splněný, pokud členský stát zavedl politiku nebo program, při jejichž sledování se tento ukazatel používá.

Doporučení Rady vyzvalo všechny členské státy, aby určily národní kontaktní osoby pro HEPA za účelem koordinace sběru informací pro rámec monitorování na vnitrostátní úrovni. Od první zprávy o pokroku při provádění doporučení Rady se síť národních kontaktních osob sešla pětkrát⁴, a to s podporou Komise a WHO. Tato zasedání byla využita jako fórum pro rozšíření meziodvětvové spolupráce za účasti dalších významných zúčastněných stran v této oblasti. Podpora tělesné aktivity vyžaduje

¹ Doporučení Rady ze dne 26. listopadu 2013 o podpoře zdraví upevňující tělesné aktivity ve všech odvětvích (Úř. věst. C 354, 4.12.2013, s. 1).

² COM(2016) 768 final.

³ Pouze dva z pěti Evropanů (40 %) cvičí nebo provozují sport alespoň jednou týdně, včetně 7 %, kteří tak činí pravidelně (nejméně pětkrát týdně). Téměř polovina respondentů (46 %) necvičí nebo neprovozuje sport nikdy.

⁴ Tato zasedání se konala v dubnu 2017 v Toledu, v listopadu 2017 v Záhřebu, v červnu 2018 v Budapešti, v říjnu 2018 v Lucemburku a v červnu 2019 v Bruselu.

víceodvětvový přístup. Koordinovaná, společná opatření všech příslušných odvětví zabráňují zdvojování činnosti a rozporům. Například zasedání v říjnu 2018 v Lucemburku bylo uspořádáno jako společná schůze se Skupinou na vysoké úrovni pro otázky výživy a fyzické aktivity, která byla zřízena v rámci zdravotní politiky. Zasedání v Bruselu v červnu 2019 se zúčastnili zástupci členských států ve Skupině na vysoké úrovni pro otázky výživy a fyzické aktivity a ve Výboru pro společnou organizaci zemědělských trhů (projekty dodávání ovoce, zeleniny a mléka do škol), který byl zřízen v rámci zemědělské politiky.

Od vstupu doporučení Rady v platnost spolupracuje Komise s WHO při podpoře členských států a jejich kontaktních osob prostřednictvím programu Erasmus+. Údaje použité v této zprávě shromáždily národní kontaktní osoby.

Tato zpráva o pokroku zohledňuje rovněž příspěvky získané od WHO⁵ a od Pracovní skupiny Rady pro sport.

3. INFORMAČNÍ PORTÁL WHO EUROPEAN HEALTH INFORMATION GATEWAY A INFORMAČNÍ PŘEHLEDY O HEPA V JEDNOTLIVÝCH ZEMÍCH

Veškeré údaje shromážděné prostřednictvím rámce monitorování jsou poskytovány informačnímu portálu WHO European Health Information Gateway⁶, který WHO spustila v roce 2016 za účelem nahrazení své evropské databáze týkající se výživy, obezity a tělesné aktivity. Portál umožňuje všem 53 členským státům WHO v evropském regionu snadný přístup ke zdravotním údajům, informacím a zdrojům a prostřednictvím lepších informací, které jsou základem politiky, pomáhá zlepšovat zdraví Evropanů. Toto interaktivní jednotné kontaktní místo pro informace týkající se zdraví umožňuje vizualizaci a analýzu údajů o více než 3 500 ukazatelích.

Komise s WHO úzce spolupracovala při sestavování příspěvků členských států EU pro informační přehledy o tělesné aktivitě⁷, které byly zveřejněny v září 2018. Tyto informační přehledy shrnují způsob řešení nedostatečné tělesné aktivity na politické úrovni. Vypracovány byly rovněž tematické informační přehledy o tělesné aktivitě zaměřené na zdraví a vzdělávání, které shrnují aktuální stav podpory tělesné aktivity v těchto dvou oblastech a představují výběr úspěchů nebo příkladů osvědčených postupů z členských států EU. Tato úspěšná politická opatření mohou být podnětem k vypracování a rozšíření nových iniciativ na podporu tělesné aktivity v těchto oblastech.

⁵ Viz závěrečná zpráva grantové dohody s WHO o podpoře tělesné aktivity v Evropské unii, jejímž cílem je přispět k dosažení celosvětového cíle WHO spočívajícího v 10% snížení úrovně nedostatečné tělesné aktivity v členských státech EU do roku 2025, a to podporou provádění doporučení Rady a strategie WHO pro Evropu v oblasti tělesné aktivity na období 2016–2025:

www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0010/414298/PROMPEAU-Technical-report-final_2.pdf

⁶ <https://gateway.euro.who.int/en/themes/obesity-physical-activity-and-nutrition/>

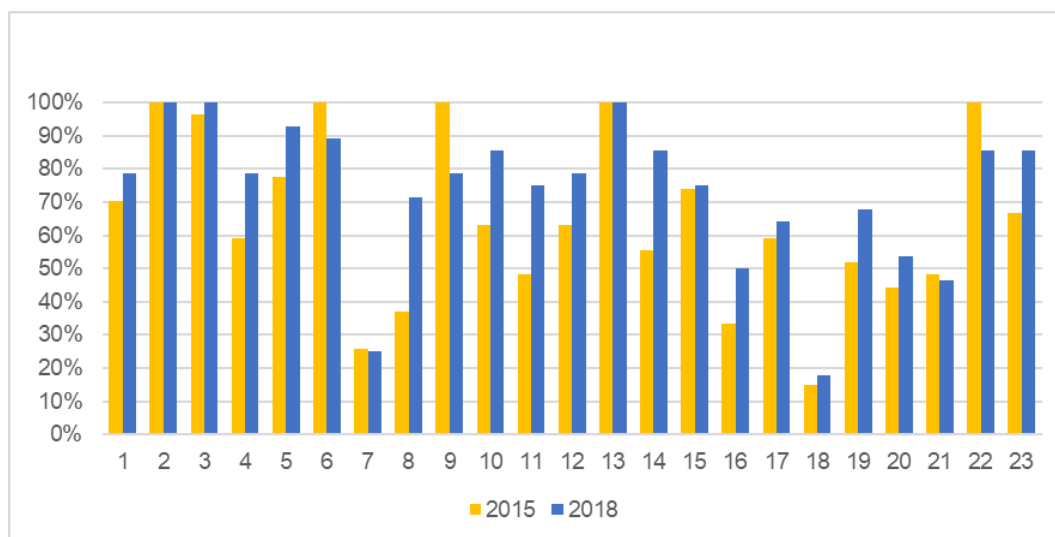
⁷ <http://www.euro.who.int/en/health-topics/disease-prevention/physical-activity/data-and-statistics/physical-activity-fact-sheets>

4. VYPRACOVÁNÍ A PROVÁDĚNÍ POLITIKY V OBLASTI HEPA NA VNITROSTÁTNÍ ÚROVNI

Všech 28 členských států EU shromáždilo údaje o plnění 23 ukazatelů na vnitrostátní úrovni. Shromážděné údaje poskytují náležitý přehled o podpoře HEPA v EU.

Od vydání první zprávy došlo k celkovému nárůstu počtu zemí s politikami a strategiemi na podporu tělesné aktivity obyvatelstva. Většina zemí poskytla údaje z vnitrostátních systémů pro monitorování a kontrolu tělesné aktivity. To je povzbudivé, neboť tyto údaje umožňují analýzu trendů a určení účinných opatření i oblastí politiky a skupin obyvatelstva, jimž není věnována dostatečná pozornost. Povzbudivý je rovněž vyšší počet zemí s vnitrostátním koordinačním mechanismem a finančními prostředky z několika odvětví, které jsou vyhrazeny pro HEPA. To prokazuje, že komplexní, víceodvětvový přístup k podpoře tělesné aktivity využívá více zemí a že je stále více uznáván význam tělesné aktivity.

Mezi roky 2015 a 2018 je patrné celkové zlepšení u šestnácti ukazatelů, z toho se jich jedenáct zlepšilo o více než 20 % (viz obrázek 1). Přímé srovnání údajů za rok 2015 a za rok 2018 však vyžaduje opatrnost, jelikož metody průzkumu se mírně lišily, nové kontaktní osoby mohly shromažďovat údaje odlišně a v roce 2018 odpovědělo na průzkum více členských států než v roce 2015 (v roce 2015 se průzkumu nezúčastnilo Řecko). Ukazatele, které v roce 2015 splňovalo pouze několik málo zemí (například ukazatele č. 7 a č. 18, jež se týkají používání pokynů), byly stále nedostatečně oznamovány. Finsko je jedinou zemí, která se plně zabývala všemi 23 ukazateli rámce monitorování a která uplatňovala všechny ukazatele (viz příloha).

Obrázek 1 – Počet členských států plnících 23 ukazatelů

Níže je uveden přehled výsledků rámce monitorování. Podrobné údaje o jednotlivých zemích jsou k dispozici na portálu European Health Information Gateway⁸ a v informačních přehledech o tělesné aktivitě v jednotlivých zemích.

Doporučení ohledně vnitrostátní politiky týkající se HEPA byla zavedena v 22 zemích. V devíti z nich byla doporučení založena výhradně na globálních doporučeních WHO týkajících se zdraví prospěšné tělesné aktivity, zatímco v pěti zemích byla použita jiná doporučení. Deset zemí se řídilo jinými mezinárodními doporučeními nebo jejich kombinací.

22 zemí uvedlo, že mají **vnitrostátní koordinační mechanismus** pro podporu tělesné aktivity. Tento mechanismus se pohyboval v rozmezí od malých pracovních skupin pro koordinaci složky týkající se tělesné aktivity v národním akčním plánu pro nepřenosné nemoci až po ministerské rady na vysoké úrovni.

Přidělování zvláštních **finančních prostředků na podporu HEPA** je významným ukazatelem opatření na podporu tělesné aktivity ze strany vlád a sektoru vládních institucí. 26 zemí uvedlo, že na podporu HEPA poskytují zvláštní finanční prostředky, přičemž většina finančních prostředků pochází z odvětví sportu a zdravotnictví.

Všechny země oznámily nejméně jednu **vnitrostátní politiku v oblasti sportu pro všechny** nebo akční plán na podporu tělesné aktivity. Celkem bylo nahlášeno 148 politik v oblasti sportu pro všechny nebo jiných vnitrostátních politik či akčních plánů týkajících se HEPA. Do provádění vnitrostátních politik nebo akčních plánů v oblasti tělesné aktivity bylo nejčastěji zapojeno odvětví sportu.

Sedm zemí uvedlo, že byly použity **pokyny pro „sportovní kluby pro zdraví“**. Tyto pokyny sportovní kluby vybízejí, aby investovaly do zdraví prospěšných sportovních aktivit a do propagace zdraví v souvislosti se sportovními aktivitami. Další deset zemí informovalo o využívání podobných programů, pokynů nebo rámců pro sportovní kluby nebo sportovní svazy.

24 zemí uvedlo, že mají programy na **podporu tělesné aktivity konkrétních skupin**. Z oznámených 148 politik a akčních plánů na podporu HEPA se jich 72 zaměřovalo na konkrétní skupiny. Nejčastěji se jednalo o skupiny s nízkým socioekonomickým postavením, starší osoby a osoby se zdravotním postižením. Dvacet zemí oznámilo zvláštní politiky, programy nebo cenové pobídky ke zlepšení přístupu **sociálně znevýhodněných skupin** ke cvičebním zařízením a třináct zemí nahlásilo komunitní programy na podporu tělesné aktivity **starších osob**.

21 zemí mělo vnitrostátní program nebo systém na podporu **poradenství v oblasti tělesné aktivity ze strany zdravotnických pracovníků** (několik zemí oznámilo místní či regionální systémy nebo projekty, které dosud nebyly celostátní). Sedm zemí uvedlo,

⁸ <https://gateway.euro.who.int/en/themes/obesity-physical-activity-and-nutrition/>

že vnitrostátní systém zdravotního pojištění hraří výdaje osobám, které poskytují poradenství v oblasti tělesné aktivity nebo předepisují cvičení.

22 zemí uvedlo, že zdraví prospěšná tělesná aktivita byla zahrnuta do **vzdělávacího programu pro jednu či více kategorií zdravotnických pracovníků**. Všechny země toto nabízely lékařům a osmnáct z nich rovněž fyzioterapeutům, sedmnáct zdravotním sestřám a jedenáct jiným zdravotnickým pracovníkům, jako jsou odborníci na výživu, ergoterapeuti, kineziologové a farmaceuti.

V oblasti vzdělávání všechny členské státy uvedly, že ve školách existuje **tělesná výchova**. Počet hodin poskytovaných v každé zemi je uveden v informačních přehledech pro jednotlivé země. Hodiny tělesné výchovy jsou v 21 zemích povinné na základních školách a ve dvaceti zemích na středních školách. 24 zemí oznámilo nejméně jeden systém na podporu tělesné aktivity ve školách. Nejčastěji hlášeným systémem (dvacet zemí) byly mimoškolní programy; patnáct zemí oznámilo vnitrostátní iniciativy týkající se aktivních školních přestávek a čtrnáct zemí mělo systémy pro aktivní přestávky během vyučovacích hodin. Patnáct zemí nahlásilo vnitrostátní program pro aktivní cestování do školy. 21 zemí oznámilo odbornou přípravu učitelů tělesné výchovy v oblasti HEPA.

Pět zemí uvedlo, že na vnitrostátní úrovni zavedly evropské pokyny k zlepšení infrastruktury pro **tělesnou aktivitu ve volném čase**. Oznámena byla řada souvisejících vnitrostátních systémů nebo programů k zlepšení infrastruktury pro volnočasovou nebo rekreační tělesnou aktivitu.

Patnáct zemí uvedlo, že mají systém na podporu **tělesné aktivity na pracovišti**, a devatenáct zemí oznámilo systémy na podporu aktivního cestování do práce.

23 zemí oznámilo, že vypracovaly **celostátní kampaň na podporu tělesné aktivity**, v jejímž rámci bylo využito několik druhů sdělovacích prostředků. Ve 21 zemích byl v rámci kampaně využít více než jeden druh sdělovacích prostředků.

Celkově obsahovalo 54 % nahlášených politik a akčních plánů **plán vyhodnocování** (77 % v roce 2015).

5. MĚŘENÍ PREVALENCE TĚLESNÉ AKTIVITY

Je důležité plně pochopit důvody, jež stojí za vysokou úrovní nedostatečné tělesné aktivity, aby bylo možné řídit a vypracovávat náležitě a účinné politiky v oblasti tělesné aktivity, které mohou pomoci zvýšit míru účasti a omezit překážky. Údaje umožňují analýzu trendů a určení účinných opatření i oblastí politiky a skupin obyvatel, jimž není věnována dostatečná pozornost.

26 zemí oznámilo nejméně jeden systém dohledu v oblasti tělesné aktivity v jednom odvětví (v porovnání se sedmnácti v roce 2015) a 24 nahlásilo existenci jednoho systému ve zdravotnictví. Porovnání úrovně tělesné aktivity obyvatel mezi jednotlivými zeměmi je obtížné, jelikož se k monitorování tělesné aktivity používají různé metody a nástroje. V první zprávě z roku 2016 bylo jako otázka, kterou je třeba se zabývat, označeno

zveřejňování různých a někdy protichůdných údajů vyplývajících z různých nástrojů používaných při průzkumech.

Tato situace, kdy se ke sběru údajů v členských státech při průzkumech používají různé nástroje a dotazníky, se nezměnila. 21 zemí poskytlo údaje o úrovních tělesné aktivity dospělých osob na základě nezávislých vnitrostátních průzkumů. Nahlášeny byly rovněž údaje pocházející z průzkumů EU (pět zemí uvedlo údaje z průzkumu Eurobarometr o sportu a tělesné aktivitě a sedm použilo výsledky evropského dotazníkového šetření o zdravotním stavu⁹ jako své vnitrostátní údaje o úrovních tělesné aktivity). Údaje oznámené pro děti a mladistvé pocházely většinou z vnitrostátních průzkumů nebo z průzkumu týkajícího životního stylu dětí na základních školách¹⁰.

Vzhledem k tomu vedla spolupráce členských států v rámci sítě národních kontaktních osob pro HEPA a s WHO k projektu EUPASMOS (European Union Physical Activity and Sport Monitoring System)¹¹ financovanému z programu Erasmus+, kterého se účastní dvacet členských států EU. Tento projekt má vytvořit harmonizovaný systém monitorování sportovních a tělesných aktivit, a to vypracováním integrovaného a sdíleného metodologického procesu, který poskytne srovnatelné, platné a spolehlivé údaje o účasti na fyzických a sportovních aktivitách ve všech členských státech EU. Do poloviny roku 2020 poskytne projekt údaje a ověřenou metodiku. Vydá rovněž doporučení týkající se rozšíření evropského dotazníkového šetření o zdravotním stavu, jež v současnosti obsahuje velmi omezený oddíl týkající se tělesné aktivity.

6. EVROPSKÉ STATISTIKY O TĚLESNÉ AKTIVITĚ

Doporučení Rady vyzvalo Komisi, aby posoudila možnost využít údajů shromážděných v kontextu rámce monitorování k vypracování evropské statistiky o úrovni tělesné aktivity.

Údaje o tělesné aktivitě jsou shromažďovány v rámci průzkumů EU, zejména evropského dotazníkového šetření o zdravotním stavu, a jsou k dispozici na internetových stránkách Eurostatu, v oblastech databáze Eurobase „Zdraví“ a „Sport“. V roce 2018 zveřejnil Eurostat leták o statistických údajích týkajících se sportu¹², včetně údajů o úrovních tělesné aktivity pocházejících z evropského dotazníkového šetření o zdravotním stavu z roku 2014. Několik proměnných týkajících se tělesné aktivity zahrnovala také statistika Evropské unie v oblasti příjmů a životních podmínek (EU-SILC)¹³, modul týkající se zdraví, z roku 2017.

⁹ http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Glossary:European_health_interview_survey_%28EHIS%29

¹⁰ <http://www.hbsc.org/>

¹¹ <https://eupasmos.com/>

¹² <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-catalogues/-/KS-07-17-123>

¹³ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/microdata/european-union-statistics-on-income-and-living-conditions>

V rámci monitorování použilo pouze sedm členských údaje z evropského dotazníkového šetření o zdravotním stavu k nahlášení úrovní tělesné aktivity. Začlenění evropského dotazníkového šetření o zdravotním stavu do stávajících vnitrostátních a regionálních průzkumů je i nadále problémem vzhledem k rozdílným prioritám průzkumů a organizacím, které jsou odpovědné za navrhování, ověřování a provádění průzkumů, zejména v zemích, v nichž je účast na tělesných a sportovních aktivitách náležitě sledována. Podle stávajícího rámcového nařízení o statistice v oblasti veřejného zdraví¹⁴ se v roce 2019 uskuteční třetí evropské dotazníkové šetření o zdravotním stavu. Následná šetření budou prováděna podle chystaného nařízení o integrované evropské sociální statistice¹⁵. Eurostat, ostatní útvary Komise a členské státy spolupracují s cílem dohodnout a případně zlepšit nástroje používané při průzkumech.

7. SPOLUPRÁCE MEZI ČLENSKÝMI STÁTY A S KOMISÍ V OBLASTI HEPA

Doporučení Rady členské státy vybízí, aby při podpoře HEPA úzce spolupracovaly mezi sebou navzájem a s Komisí, a to zapojením se do procesu pravidelné výměny informací a osvědčených postupů. Komise byla vyzvána, aby tyto výměny usnadnila a aby členské státy podpořila.

Sít' národních kontaktních osob umožňuje užitečnou výměnu osvědčených postupů a posiluje spolupráci v EU. Na zasedáních byly systematicky představovány osvědčené postupy na podporu HEPA k usnadnění výměn zkušeností a získaných poznatků. V tematických informačních přehledech o zdraví a vzdělávání (viz oddíl 3) byl mimoto sestaven soubor osvědčených postupů.

Komise podpořila WHO při poskytování technické pomoci jednotlivým zemím s cílem pomoci jim vypracovat pro politiky v oblasti tělesné aktivity v jednotlivých odvětvích pokyny, doporučení a plány týkající se tělesné aktivity, které jsou založeny na důkazech. Pokyny pro tělesnou aktivitu byly vypracovány pro jednu zemi. Vyhotoveny byly také dvě publikace, jež mají zemím pomoci vypracovat nebo rozšířit vlastní vnitrostátní pokyny pro tělesnou aktivitu¹⁶.

V období 2017–2019 spolufinancovala EU prostřednictvím kapitoly programu Erasmus+ věnované sportu rovněž celkem 33 partnerství založených na spolupráci a osm neziskových evropských sportovních akcí, aby podpořila účast na sportovních a tělesných aktivitách. Tyto projekty zahrnovaly rozmanité zúčastněné strany z oblasti vysokoškolského vzdělávání, orgánů veřejné správy, nevládních organizací a sportovních klubů ze všech 28 členských států. To umožnilo oslovit občany v celé EU v jejich lokálním prostředí a zaměřit se na různé skupiny obyvatel, včetně dětí, starších osob a osob se zdravotním postižením. V prosinci 2017 uspořádala Komise zasedání klastru s

¹⁴ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1338/2008 ze dne 16. prosince 2008 o statistice Společenství v oblasti veřejného zdraví a bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (Úř. věst. L 354, 31.12.2008, s. 70).

¹⁵ COM(2016) 551.

¹⁶ V době vyhotovení této zprávy dosud nezveřejněno.

názvem „Podpora účasti na sportovních a fyzických aktivitách“¹⁷, jež spojilo všechny související projekty, které EU spolufinancovala v období 2014–2016, s ostatními příslušnými zúčastněnými stranami, aby bylo možné určit výsledky, které jsou relevantní pro politiku, a jejich případné využití po skončení projektů.

Prostřednictvím programu Horizont 2020, rámcového programu EU pro výzkum a inovace, podporuje Komise iniciativu společného plánování „Zdravá strava pro zdravý život“ (2016–2021)¹⁸. Tato iniciativa sdružuje 26 zemí z Evropy i mimo ni s cílem sladit vnitrostátní strategie v oblasti výzkumu a inovací a financovat nový výzkum týkající se vztahu mezi stravou, tělesnou aktivitou a zdravím a prevence či minimalizace nepřenositelných nemocí souvisejících se životním stylem. Z rozpočtu přesahujícího 85 milionů EUR již bylo financováno více než 50 projektů, například znalostní centrum DEDIPAC (Determinants of Diets and Physical Activity)¹⁹, které spojuje více než 300 vědců ze třinácti zemí.

Členské státy a Komise spolupracují rovněž v rámci Evropského týdne sportu, jenž má zvýšit povědomí o přínosech sportu a tělesné aktivity bez ohledu na věk, prostředí a úroveň zdatnosti. V roce 2018 se Evropský týden sportu uskutečnil ve všech zemích zapojených do programu Erasmus+ a byl rozšířen na Východní partnerství a regiony západního Balkánu. Ve všech zúčastněných regionech a partnerských organizacích bylo uspořádáno více než 48 000 akcí.

V září 2017 zveřejnili Tibor Navraicsics, komisař pro vzdělávání, kulturu, mládež a sport, Vytenis Andriukaitis, komisař pro zdraví a bezpečnost potravin, a Phil Hogan, komisař pro zemědělství a rozvoj venkova, výzvu z Tartu o zdravém životním stylu s cílem propagovat zdravý životní styl v Evropě, zejména u dětí. O dva roky později první výsledky ukazují, že při řešení problému nezdravé stravy a nedostatku tělesné aktivity využívá Komise více finančních prostředků, více zvyšuje informovanost a shromažďuje více poznatků než před dvěma lety.

Komise je odhodlána hrát roli při poskytování pomoci místním a regionálním orgánům na podporu sportu a zdravého životního stylu, jelikož jsou nejbližší veřejnosti. V roce 2018 zahájila Komise například iniciativu SHARE (SportHub: Alliance for regional development in Europe)²⁰, která má vyzdvihnout úlohu sportu v regionálním rozvoji.

8. HODNOCENÍ PŘIDANÉ HODNOTY DOPORUČENÍ RADY

Doporučení Rady podněcuje členské státy EU k řešení nedostatečné tělesné aktivity prostřednictvím veřejné politiky. Z celkem 148 politik a akčních plánů nahlášených členskými státy EU ve všech odvětvích, která jsou důležitá pro podporu HEPA (v prvním vykazovaném období jich bylo oznámeno 152), jich bylo 89 schváleno po přijetí

¹⁷ https://eacea.ec.europa.eu/sites/eacea-site/files/brochureclustermeetingsport_2018_03.pdf

¹⁸ <https://www.healthydietforhealthylife.eu/>

¹⁹ <https://www.wur.nl/en/project/dedipac.htm>

²⁰ https://ec.europa.eu/sport/policy/economy/share_en

doporučení Rady v listopadu 2013. Další pobídka k jednání poskytuje členským státům EU strategie WHO pro evropský region v oblasti tělesné aktivity na období 2016–2025.

Klíčovým prvkem doporučení Rady je zachování a posílení sítě národních kontaktních osob pro HEPA. Zástupci členských států EU se pravidelně scházejí, aby diskutovali o nových trendech, dostupných důkazech a nejnovějším vývoji v oblasti HEPA a vzali si z nich ponaučení. To umožňuje, aby byli náležitě informováni o možnostech podpory HEPA v jejich zemích a aby vyzdvihovali její význam. Kromě užitečnosti sítě kontaktních osob při výměně osvědčených postupů (a to i mimo strukturovaný rámec zasedání) poskytují údaje, které shromažďují v kontextu rámce monitorování, revidovaný přehled provádění politik a opatření souvisejících s HEPA v celé EU.

Je velmi důležité, aby k posouzení dopadu a účinnosti politik a akčních plánů na vnitrostátní úrovni byly využívány plány hodnocení. Navzdory tomu obsahovalo tento plán pouze 80 z celkem 148 nahlášených politik nebo akčních plánů. Nebyly rovněž poskytnuty systematické informace o tom, zda se tato hodnocení skutečně provádějí. Touto otázkou je třeba se zabývat v příštím kole monitorování.

Příspěvky kontaktních osob pro rámec monitorování byly celkově velmi dobré. Pro další kola sběru údajů lze nástroj používaný při průzkumech dále zlepšit, aby se omezil prostor pro rozdílný výklad, usnadnilo porovnávání údajů mezi jednotlivými zeměmi a zabránilo situacím, kdy změny kontaktní osoby v určité zemi vedou k odlišným metodám podávání zpráv.

Strukturovaná spolupráce s regionální kanceláří WHO pro Evropu v rámci doporučení Rady, která zahrnovala společné osvětové činnosti a zlepšení informačního portálu WHO European Health Information Gateway, se ukázala jako vzájemně prospěšná. Kontaktní osoby konkrétně považovaly za užitečnou podporu poskytovanou Komisí a regionální kanceláří WHO pro Evropu.

Komise obdržela kladnou zpětnou vazbu od Pracovní skupiny Rady pro sport, která považovala informační přehledy o tělesné aktivitě v jednotlivých zemích za užitečné až velmi užitečné. Nejcennější součástí této činnosti byla spolupráce s různými odvětvími na vnitrostátní úrovni. Schůzky kontaktních osob se také považují za velmi užitečné pro zlepšení meziodvětvové a přeshraniční spolupráce a pro prohloubení diskusí. Tematické informační přehledy o vzdělávání a zdraví byly považovány za užitečné až velmi užitečné a v budoucnu by se měly opakovat, případně s vytvořením podobných informačních přehledů pro ostatní odvětví, jako je doprava, územní plánování, tělesná aktivita na pracovišti, sociální zabezpečení (senioři) nebo cestovní ruch. V oblastech jako územní plánování a tělesná aktivita by se mohly konat tematické schůzky.

9. ZÁVĚRY

Tento přezkum provádění doporučení Rady za období 2017–2019 ukazuje pozitivní vývoj. Přijata byla řada nových politik. K největšímu zlepšení došlo v řadě zemí, které mají vnitrostátní programy poradenství v oblasti tělesné aktivity a předepisování cvičení zdravotnickými pracovníky a vnitrostátní systémy podpory tělesné aktivity ve škole a

aktivního cestování do školy. Více zemí mimoto oznámilo programy ke zlepšení přístupu sociálně znevýhodněných skupin ke cvičebním nebo rekreačním zařízením, což naznačuje lepší uznávání nerovných příležitostí, pokud jde o tělesnou aktivitu. *Komise členské státy EU vybízí, aby nadále posilovaly zaměření svých vnitrostátních programů na děti a mladé lidi a aby pravidelně informovaly o svém úsilí.*

Meziodvětvová spolupráce na vnitrostátní úrovni se dále zlepšila a kontaktní osoby vytvořily silnou a užitečnou síť pro přeshraniční spolupráci. *Komise členské státy vybízí, aby i nadále sdílely osvědčené postupy a spolupracovaly v rámci příslušných iniciativ.*

Shromážděné údaje o tělesné aktivitě obyvatel naznačují, že její úroveň je i nadále příliš nízká. Jelikož zásadní význam pro tvorbu politik má dostupnost spolehlivých údajů, je třeba se zabývat problémem zveřejňování protichůdných údajů pocházejících z různých nástrojů používaných při průzkumech. *Komise vítá úsilí členských států EU o zlepšení monitorování a kontroly HEPA a konstatuje, že je třeba v tomto úsilí pokračovat.*

Od zahájení provádění doporučení Rady je patrný celkový pokrok při podpoře a monitorování HEPA v členských státech EU, další podpora však bude užitečná. *Komise bude i nadále spolupracovat s WHO při podpoře členských států EU, pokud jde o vypracovávání ukazatelů, metody sběru údajů, šíření a výměny osvědčených postupů a nástroje pro budování kapacit, jakož i rozvoj politik.*

Komise předloží další zprávu o provádění doporučení Rady do tří let. Tomu bude předcházet nové kolo sběru údajů na základě rámce monitorování a třetí verze informačních přehledů o tělesné aktivitě, případně spolu s připojenými tematickými odvětvovými informačními přehledy.

V rámci příští zprávy by mohlo být posouzeno, zda je potřeba aktualizovat doporučení Rady, zejména za účelem zlepšení rámce monitorování a ukazatelů.

Příloha – Plnění 23 ukazatelů v členských státech

Země	Ukazatel																							Země celkem	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
Rakousko	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	16	
Belgie	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21	
Bulharsko	0	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	0	1	0	0	0	0	0	1	11	
Chorvatsko	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	
Kypr	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	6	
Česko	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	16	
Dánsko	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	18	
Estonsko	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	0	0	1	1	16	
Finsko	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	23	
Francie	1	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	0	0	0	1	0	1	0	0	1	14	
Německo	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	1	21	
Maďarsko	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	
Irsko	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	0	19
Itálie	1	1	1	0	0	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	0	0	0	0	0	1	0	12
Lotyšsko	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	14	
Litva	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	13	
Lucembursko	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	0	1	1	0	0	1	0	1	0	1	1	1	15	
Matla	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	0	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	15	
Nizozemsko	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	1	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	14	
Polsko	0	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	12	
Portugalsko	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	8	
Rumunsko	0	1	1	1	0	1	0	0	1	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	10	
Slovensko	0	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	0	1	0	0	1	0	9	
Slovinsko	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	1	1	1	20	
Španělsko	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	16	
Švédsko	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	13	
Spoj. království	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21	
Celkem	19	27	26	16	21	27	7	10	27	17	13	17	27	15	20	9	16	4	14	12	13	27	18		

Obrázek 2 – 2015

Země	Ukazatel																							Země celkem		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23			
Rakousko	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	1	20	
Belgie	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21	
Bulharsko	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	15	
Chorvatsko	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	0	1	1	1	17	
Kypr	0	1	1	1	1	1	0	0	1	0	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0	1	13	
Česko	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	21	
Dánsko	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	19	
Estonsko	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	20	
Finsko	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	23	
Francie	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	0	1	0	1	1	18	
Německo	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	19	
Řecko	1	1	1	0	0	1	0	1	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1	12
Maďarsko	1	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	0	1	0	1	0	1	1	16	
Irsko	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	22	
Itálie	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	1	0	0	1	1	0	0	0	0	0	1	1	15	
Lotyšsko	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	15	
Litva	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	0	1	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	1	1	15	
Lucembursko	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	0	0	1	1	0	1	1	0	1	1	0	1	1	1	15	
Malta	0	1	1	1	1	1	0	1	0	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	1	15	
Nizozemsko	1	1	1	0	1	1	0	1	1	1	0	0	1	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	1	13	
Polsko	0	1	1	0	1	1	0	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	1	0	1	0	11	
Portugalsko	0	1	1	1	1	1	0	0	1	1	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	1	15	
Rumunsko	0	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	0	0	1	1	1	17	
Slovensko	1	1	1	1	0	1	0	0	0	0	1	0	1	0	0	1	1	0	1	0	1	0	0	1	11	
Slovinsko	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	0	0	1	1	0	1	1	18	
Španělsko	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	0	0	1	1	1	1	1	19	
Švédsko	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	22	
Spoj. království	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	0	1	1	1	1	1	21	
Celkem	22	28	28	22	26	28	6	20	25	24	21	22	28	24	21	16	18	5	17	15	14	24	24			

Obrázek 3 – 2018